

Vergaderjaar 2021–2022

30 234

Toekomstig sportbeleid

Nr. 299

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR LANGDURIGE ZORG EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 mei 2022

Naar aanleiding van de motie «stilleggen wedstrijden bij spreekkoren»¹ van uw leden Westerveld en Van der Laan en het verzoek tijdens de procedurevergadering van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 23 februari 2022 om een reactie hierop informeer ik u mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid. De antwoorden op de door u op 31 maart ingezonden vragen over spreekkoren bij de voetbalwedstrijd tussen de nationale mannenelftallen van Nederland en Duitsland zullen u separaat en binnen de gestelde termijnen worden toegestuurd.

De hierboven genoemde motie verzoekt de regering om heldere afspraken te maken met voetbalclubs, bonden, veiligheidsdriehoek, supportersverenigingen en belangenorganisaties voor lhbtq+-acceptatie over de aanpak van spreekkoren. Ook wordt de regering verzocht om samen met deze partijen af te spreken dat bij spreekkoren de wedstrijden worden stilgelegd en deze verantwoordelijkheid duidelijk te beleggen.

Allereerst wil ik benadrukken dat ik iedere vorm van discriminerende of anderszins kwetsende spreekkoren op en rond de voetbalvelden verwerpelijk vind. Voor de aanpak van racisme en discriminatie in het betaald- en amateurvoetbal hebben de Ministeries van JenV, VWS en SZW, de KNVB en andere maatschappelijke partners het plan «Ons Voetbal Is Van Iedereen; samen zetten we racisme en discriminatie buitenspel» (OVIVI) ontwikkeld². Het Ministerie van OCW wordt hierbij eveneens betrokken. Het plan bestaat uit diverse maatregelen gericht op het signaleren, voorkomen en sanctioneren van racisme en discriminatie in het voetbal. Ook zijn er maatregelen gericht op spreekkoren, waarover hieronder meer. Discriminatie is een hardnekkig probleem waarbij voor de aanpak ervan moet worden ingezet op bewustwording en aanpassing van gedrag. Dit vergt een lange adem en bovendien inspanning van ons allemaal. Over

¹ Kamerstuk 35 925 XVI, nr. 140.

² Kamerstuk 30 234, nr. 241.

het terugdringen van racisme en discriminatie in het voetbal zijn betrokken partijen dan ook veelvuldig met elkaar in gesprek.

Richtlijn bestrijding verbaal geweld

Om discriminerende en kwetsende spreekkoren in de stadions direct aan te pakken heeft de KNVB de «Richtlijn bestrijding verbaal geweld» opgesteld als onderdeel van het «Handboek Competitiezaken seizoen 2021/»²². Hierin zijn zowel de verantwoordelijkheidsverdeling van betrokken actoren als geldende maatregelen beschreven. De Richtlijn ziet toe op discriminatoire, racistische, antisemitische en andersoortige spreekkoren. Hieronder vallen ook homofobe uitingen of spreekkoren. Met de KNVB ben ik in gesprek om ook dit type spreekkoren meer onder de aandacht te brengen van de betaald voetbalorganisaties (bvo's). Ik zal dit onderwerp ook agenderen tijdens een werkbezoek aan de KNVB later dit jaar.

De verantwoordelijkheid voor het optreden tegen discriminerende homofobe of antisemitische spreekkoren tijdens een wedstrijd ligt bij de thuis spelende bvo. Deze moet als eerste stap direct actie ondernemen door via de stadionspeaker het publiek dringend te verzoeken de spreekkoren te beëindigen en te waarschuwen dat bij voortzetting/herhaling van dergelijke spreekkoren, de wedstrijd zal worden stilgelegd. Indien de spreekkoren worden voortgezet/herhaald kan de scheidsrechter op verzoek van de thuis spelende bvo de wedstrijd (tijdelijk) stilleggen, waarna de stadionspeaker het publiek nogmaals verzoekt tot beëindiging van dergelijke spreekkoren. De thuis spelende bvo dient op dat moment met de lokale driehoek (gemeente, politie en OM) in overleg te treden om de gevolgen voor de openbare orde mee te wegen in het geval dat de wedstrijd definitief wordt gestaakt. Na de (tijdelijke) stillegging en indien de spreekkoren zijn gestopt kan de wedstrijd door de scheidsrechter worden hervat. Ingeval de spreekkoren worden voortgezet/herhaald kan de scheidsrechter op verzoek van de thuis spelende bvo de wedstrijd definitief staken.

Zowel de club als scheidsrechter brengen rapport uit aan de KNVB indien er sprake is van spreekkoren. De speciaal aanklager betaald voetbal onderzoekt vervolgens of de club vooraf, tijdens en na de wedstrijd voldoende maatregelen heeft genomen om de spreekkoren te voorkomen en aan te pakken. Als blijkt dat de club onvoldoende heeft ingegrepen, kan de aanklager de club bestraffen.

Ons voetbal is van iedereen; samen zetten we racisme en discriminatie buitenspel

Een aantal maatregelen zien specifiek toe op de aanpak van racistische en of discriminerende spreekkoren. Deze licht ik hieronder toe.

Supporters die zich schuldig hebben gemaakt aan het uiten van kwetsende leuzen, kunnen op aangeven van de bvo deelnemen aan het spreekkorenproject van de Anne Frank Stichting. Het gaat om een intensieve dagtraining gericht op bewustwording van het effect van spreekkoren. Het bestaande Spreekkorenproject was aanvankelijk bedoeld om antisemitische uitingen tegen te gaan. Met OVIVI is het project verbreed naar de aanpak van racistische spreekkoren op de tribunes.

De app Discriminatiemelder is vernieuwd en uitgebreid met een apart menu voor meldingen in het betaald voetbal en amateurvoetbal. De app maakt het melden en het verzamelen van data makkelijker en draagt daarmee bij aan een aanspreekcultuur op de tribunes. Daarnaast maakt de

app het mogelijk om in de stadions direct op te kunnen treden tegen discriminerende uitingen omdat meldingen in het betaald voetbal direct binnenkomen bij de veiligheidscoördinator van de thuisspelende club. Deze kan vervolgens direct acteren.

Daarnaast wordt ingezet op het (door)ontwikkelen van slimme technologie om discriminerende of kwetsende uitingen in stadions beter te kunnen registreren. Clubs (en OM) zullen hiermee beter gefaciliteerd worden om vast te kunnen leggen wat er precies wordt gezongen of geschreeuwd en daardoor in het vervolgen van die personen die zich daadwerkelijk schuldig maken aan discriminerende of kwetsende spreekkoren. Nog dit jaar wordt in samenwerking met drie bvo's de ontwikkelde technologie getoetst in een realistische (stadion)setting.

Motie

Op basis van bovenstaande ben ik van mening dat verantwoordelijkheden en afspraken rondom spreekkoren duidelijk zijn belegd. Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en beschouw de motie hierop als afgehandeld.

De Minister voor Langdurige Zorg en Sport,
C. Helder